

Streszczenie w języku niespecjalistycznym

Prognozy oddziaływania na środowisko dla
projektu Programu wieloletniego pn.
„Zagospodarowanie Odry środkowej”

Ministerstwo
Infrastruktury

Maj 2024 rok

Ministerstwo
Infrastruktury

Dyrektor Projektu: mgr Artur Rentfleisz

SKŁAD AUTORSKI:

Kierownik Zespołu: mgr inż. Mirosława Rybczyńska- Szewczyk

Koordynator projektu: mgr inż. Monika Kłosowicz

mgr inż. Krzysztof Okrański

mgr inż. Rafał Antoszewski

Ministerstwo
Infrastruktury

Spis treści

1. Wstęp	5
2. Potencjalne oddziaływania transgraniczne	9
3. Potencjalne zmiany aktualnego stanu środowiska w przypadku braku realizacji postanowień ocenianego dokumentu	10
4. Podsumowanie oddziaływań na poszczególne komponenty	12
5. Propozycja rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczenie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko mogących być rezultatem realizacji Programu wieloletniego, w szczególności na cele i przedmioty ochrony obszarów Natura 2000 oraz integralności tych obszarów	14
6. Propozycja rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru	22
7. Podsumowanie	23

1. Wstęp

Prognoza oddziaływania na środowisko została opracowana dla projektu Programu wieloletniego pn. „Zagospodarowanie Odry środkowej”, dokumentu wynikającego z art. 136 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1270 z późn. zm.).

Zakres Prognozy oddziaływania na środowisko dla projektu Programu wieloletniego został uzgodniony w trybie art. 53 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2023 poz. 1890) z Generalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska, Głównym Inspektorem Sanitarnym oraz Dyrektorami Urzędów Morskich w Gdyni i Szczecinie.

Prognoza oddziaływania na środowisko wraz z projektem Programu wieloletniego, podlega konsultacjom społecznym. Każdy zainteresowany będzie mógł zapoznać się zarówno z projektem ocenianego dokumentu jak i prognozą oraz będzie miał możliwość składać do nich uwagi i wnioski.

Celem realizacji Programu wieloletniego jest zagospodarowanie Odry Środkowej uwzględniający jednocześnie cele polityki transportowej i wodnej.

Program wieloletni przygotowywany jest zgodnie z:

- art. 6 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. *o żegludze śródlądowej*,
- art. 42 ust. 4 ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. *o żegludze śródlądowej*,
- art. 42a ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. *o żegludze śródlądowej*,
- art. 166 ust. 4 pkt 1 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – *Prawo wodne* (Dz.U. 2023 poz. 1478 z późn. zm.),
- ustawą z dnia 6 grudnia 2006 r. *o zasadach prowadzenia polityki rozwoju*.

Program wieloletni zastępuje dotychczasowy projekt *Programu Rozwoju Odrzańskiej Drogi Wodnej*. Ze wskazanych w Programie wieloletnim pierwotnie 27 inwestycji wybrano 2 stopnie wodne: Lubiąż i Ścinawa. Wskazane powyżej przedsięwzięcia będą realizowane na drodze wodnej E30. Analizowany obszar to teren województwa dolnośląskiego w obrębie 5 powiatów: wołowskiego, średzkiego, lubińskiego, legnickiego i m. Legnica.

Zestawienie celu głównego i szczegółowych Programu przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 1. Cele szczegółowe Programu (źródło: opracowanie własne na podstawie: Program wieloletni Zagospodarowanie Odry Środkowej stan na dzień: 23.11.2023 r.)

Cel główny	Cel szczegółowy	Zakres wpływu
Cel główny: Zagospodarowanie Odry Środkowej uwzględniające cele polityki transportowej i wodnej	Cel szczegółowy 1_ Wzmocnienie integracji portów morskich Szczecin i Świnoujście z zapleczem lądowym	Realizacja inwestycji spowoduje włączenie transportu wodnego śródlądowego do łańcuchów transportowych w korytarzu północ-południe w zachodniej Polsce. W perspektywie krótkoterminowej uzyskana przepustowość infrastruktury pozwoli na sprawny i efektywny transport wpływający na bezpieczeństwo energetyczne i żywnościowe. W perspektywie długoterminowej rynek żeglugowy ODW będzie dostępny dla nowych grup ładunkowych m.in.: przewóz kontenerów, chemikalia, paliwa płynne, gaz czy nawozy.
	Cel szczegółowy 2. Zwiększenie produkcji hydroenergii	Przyczyni się to do skuteczniejszej realizacji celów współczesnej polityki klimatyczno-energetycznej przez zwiększenie poziomu bezpieczeństwa i stabilizacji krajowego systemu energetycznego ograniczając emisję CO² pochodzącą między innymi ze spalania węgla. Na stopniach wodnych zainstalowane będą elektrownie o mocy: - stopień wodny Lubiąż: około 20 GWh/rok,

		- stopień wodny Ścinawa: około 17 GWh/rok.
	Cel szczegółowy 3 Poprawa funkcjonowania gospodarki wodnej w ujęciu regionalnym	Realizacja wszystkich elementów inwestycji ma na celu ochronę przeciwpowodziową miejscowości Lubiąż i Ścinawa oraz terenów przyległych. Zakłada się zwiększenie retencji korytowej – zwiększenie objętości zretencjonowanej wody o 3 mln m ³ wody w przypadku każdej inwestycji, przywrócenie pierwotnych poziomów wód gruntowych, zapobieżenie przesuszaniu się przyległych terenów i ochronę lasów łęgowych. Cel przeciwpowodziowy planowanych inwestycji zostanie uzyskany dzięki udrożnieniu koryta rzeki (likwidacji przewężeń i wypłyceń,) oraz modernizacji i rozbudowie systemu obwałowań przeciwpowodziowych.

W ramach realizacji działań inwestycyjnych przewidywana jest realizacja następujących elementów:

- jaz ruchomy kłapowy z kładką/mostem umożliwiającym komunikację pomiędzy brzegiem prawym i lewym,
- śluza żeglugowa z głową pośrednią i podziałem komory na dwie części (wraz z przygotowaniem terenu na lokalizację drugiej śluzy bliźniaczej, planowanej do budowy w przyszłości),
- hydroelektrownia,
- seminaturalna przepławka dla ryb (przystosowana dla ryb dwuśrodowiskowych),
- sterownia obsługująca jaz, elektrownię wodną i śluzę,
- inne obiekty towarzyszące (w tym oznakowanie nawigacyjne), tworzące całość pod względem funkcjonalno-technicznym.

Podstawowy zakres robót w cofce stopni wodnych będzie obejmował:

- przebudowę obwałowań w zakresie dostosowania ich do nowych warunków hydrotechnicznych i geotechnicznych (odwodnienie i zabezpieczenie przeciwpowodziowe terenów w zasięgu wpływu stopni),
- poprawę parametrów eksploatacyjnych rzeki Odry, udrożnienie przęseł żeglugowych mostów, przebudowę budowli regulacyjnych,
- system nawadniania lasów łęgowych poniżej stopnia,
- regulację stosunków wodnych na ciekach znajdujących się w zasięgu oddziaływania przedmiotowych stopni.

Obecnie obydwie przedsięwzięcia są na etapie prowadzenia wstępnych prac projektowych, w ramach których zostanie określony szczegółowy zakres rzeczowy poszczególnych inwestycji. Dla zadań inwestycyjnych wskazanych w ocenianym dokumencie nie wydano jeszcze decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

Program wieloletni będzie realizowany w latach 2023-2030. Przewidywany budżet na realizację projektów inwestycyjnych wynosi odpowiednio:

- dla budowy stopnia wodnego Ścinawa na rzece Odrze 1648,54 mln zł,
- dla budowy stopnia wodnego Lubiąż na rzece Odrze w rejonie wsi Gliniany 1437,43 mln zł.

Łączna wartość Programu wieloletniego obejmującego obydwie projekty wynosi 3 085,98 mln zł.

Główne źródło finansowania to budżet państwa. Inwestycje mogą być również finansowane z uwzględnieniem zwrotnych środków zagranicznych (instrumenty finansowe, pożyczki).

Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie będzie jednocześnie wykonawcą i inwestorem Programu wieloletniego, które zgodnie z ustawą z dnia 20 lipca 2017 r. – *Prawo wodne* wykonuje prawa właścicielskie w stosunku do wód publicznych stanowiących własność Skarbu Państwa¹, jednocześnie będzie wykonawcą Programu wieloletniego i inwestorem obydwu inwestycji²

¹ Zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 212 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – *Prawo wodne*.

² Art. 43 ust. 1 ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. o żegludze śródlądowej.

2. Potencjalne oddziaływania transgraniczne

W trakcie wykonywania analizy możliwości wystąpienia transgranicznego oddziaływania na środowisko, jako efektu realizacji inwestycji ujętych w projekcie Programu wieloletniego, posłużono się kryteriami zawartymi w Konwencji z Espoo.

Kryteria te wspomagają określenie rodzajów działalności, których realizacja może mieć znaczące, szkodliwe oddziaływanie transgraniczne, a które nie są wymienione w załączniku I Konwencji t.j. wielkość inwestycji, lokalizacja (szczególnie w odniesieniu do obszarów chronionych, ważnych dla kultury oraz zaludnionych), narażenia (negatywne oddziaływania na ludzi oraz faunę i florę). Należy również uwzględnić, iż możliwość wystąpienia oddziaływań transgranicznych jest związana z miejscem realizacji ocenianego przedsięwzięcia.

W związku z powyższym potencjalnymi źródłami oddziaływań mogłyby być głównie przedsięwzięcia realizowane bezpośrednio na granicy państwa lub w jej bezpośrednim sąsiedztwie, o ile skala oddziaływania byłaby na tyle duża, że powodowałaby wystąpienie mierzalnych/odczuwalnych skutków o zasięgu ujawniającym się poza granicami kraju.

Analizowane przedsięwzięcia nie są zlokalizowane na wodach transgranicznych lub w ich pobliżu, także ich oddziaływanie i sposób funkcjonowania mogłoby potencjalnie być źródłem oddziaływania mającego zasięg transgraniczny.

Realizacja działań wynikających z Programu wieloletniego będzie wdrażała politykę rozwoju sektora transportu wodnego śródlądowego określonym w KPŻ 2030, w którym wskazano sposób funkcjonowania programów dla przedmiotowego sektora w ramach polityki rozwoju kraju oraz zobowiązania wynikającego z wskazanych kamieni milowych (3a i 3f) w ramach celu szczegółowego 3, dla którego w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko została przeprowadzona transgraniczna ocena oddziaływania na środowisko.

Zgodnie z informacjami przekazanymi przez inwestora analizowane inwestycje są na wczesnym etapie planowania. Posiadane na tym etapie informacje pozwalają na ogólną i wstępną ocenę skutków ich realizacji ujmowaną w ramach oceny strategicznej - czyli odnoszącej się do działań, ich kierunków oraz ich następstw. Na chwilę obecną możliwa jest jedynie ocena potencjalnego wpływu na środowisko przedmiotowych inwestycji w oparciu o ich rodzaj, wstępne dane techniczne oraz lokalne uwarunkowania środowiskowe.

Należy podkreślić, iż każdorazowo na etapie poprzedzającym wydawanie pozwolenia na budowę czy pozwolenia wodnoprawnego dla planowanych inwestycji, zostanie zweryfikowana i określona konieczność uzyskania decyzji środowiskowej oraz przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko.

Etap ten, dzięki posiadaniu szczegółowej wiedzy na temat realizowanych zamierzeń będzie dawał również możliwość zweryfikowania i ustalenia ich oddziaływań, a w konsekwencji

określenia ewentualnej potrzeby uruchomienia procedury w kontekście przeprowadzenia transgranicznej oceny oddziaływania na środowisko dla każdej inwestycji.

Posiadane na obecnym etapie informacje nie dają podstaw do uznania, że wpływ ten ma miejsce lub jest na tyle istotny, aby dawał podstawy do uznania, że konieczne jest przeprowadzenie oceny w kontekście transgranicznym.

3. Potencjalne zmiany aktualnego stanu środowiska w przypadku braku realizacji postanowień ocenianego dokumentu

Brak realizacji działań inwestycyjnych w zakresie budowy stopni wodnych Lubiąż i Ścinawa spowoduje zachowanie obecnego stanu wód powierzchniowych. Brak realizacji nie spowoduje zagrożenia możliwości osiągnięcia celów środowiskowych.

Realizacja wszystkich elementów inwestycji ma na celu ochronę przeciwpowodziową miejscowości Lubiąż i Ścinawa oraz terenów przyległych. Zakłada się zwiększenie retencji korytovej – zwiększenie objętości zretencjonowanej wody o 3 mln m³ wody w przypadku każdej inwestycji, przywrócenie pierwotnych poziomów wód gruntowych, zapobieżenie przesuszaniu się przyległych terenów i ochronę lasów łęgowych. W przypadku braku realizacji planowanych inwestycji wspomniane powyżej korzyści nie wystąpią.

W odniesieniu do wód podziemnych i powierzchni ziemi stwierdza się, że odstąpienie od realizacji Programu wieloletniego nie spowoduje zmiany w zakresie presji naturalnych i antropogenicznych, którym są one poddawane. Brak realizacji ocenianego dokumentu, nie będzie miał znaczenia dla poprawy lub pogorszenia stanu i poziomu ich ochrony. Należy jednak mieć na uwadze, że brak realizacji inwestycji spowoduje pogłębianie erozji poniżej stopnia wodnego Malczyce.

Ocena wpływu na komponent środowiska, jakim jest klimat, w przypadku odstąpienia od wdrożenia inwestycji uwzględnionych w Programie wieloletnim została przeprowadzona w sposób ogólny, głównie ze względu na globalny, złożony i długoterminowy charakter czynników kształtujących klimat. Oddziaływania w kontekście wpływu na klimat należy rozpatrywać pod kątem przygotowania i ograniczenia wrażliwości na ekstremalne zjawiska pogodowe towarzyszące zmianom klimatu, czyli wpływ na możliwość adaptacji do zmian klimatu, jak również pod kątem zauważalnych zmian w jakości powietrza oraz klimatu lokalnego i mikroklimatu. Brak realizacji postanowień dokumentu nie wpłynie na zmianę klimatu lokalnego ani jakości powietrza. Planowane inwestycje związane są z budową stopni wodnych i potencjalnie ich zaniechanie nie wpłynie na charakterystyki termiczne i wilgotnościowe lokalnego klimatu i mikroklimatu danej lokalizacji. Zaniechanie tych prac nie wpłynie na charakterystyki klimatu, ich brak nie wykazuje interferencji z jakością powietrza, nie wystąpią również negatywne zmiany w kontekście zmian w emisjach gazów cieplarnianych.

Brak realizacji postanowień wpisanych w Programie wieloletnim w kontekście wpływu na komponent środowiska, jakim jest klimat oraz jakość powietrza będzie negatywnie oddziaływać przede wszystkim na efektywność realizacji celów adaptacyjnych do zmian klimatu. Inwestycje same nie wpłyną na zmiany klimatu, ale są wrażliwe na zagrożenia związane ze zmianami klimatu tj. powodzie, silne wiatry.

Zaniechanie prowadzenia działań inwestycyjnych wskazanych w dokumencie zmniejszy możliwość adaptacji do zagrożeń wynikających ze zmian klimatu. Brak realizacji inwestycji ograniczy możliwość zwiększenia przewozu towarów transportowanych drogami wodnymi śródlądowymi. W szerszej perspektywie nie jest to pozytywny wpływ, ponieważ kosztem transportu wodnego zwiększony zostanie m.in. transport drogowy. Szacuje się, że transport tysiąca ton ładunku barkami oznacza dwu, trzykrotnie mniejsze szkody dla przyrody w związku z emisją dwutlenku węgla.³ Rezygnacja z wdrożenia Programu wieloletniego przyczyni się do ograniczenia możliwości realizacji postanowień polityki klimatycznej Unii Europejskiej w zakresie ograniczenia emisji gazów cieplarnianych, co w konsekwencji przyczyni się do dalszego postępowania zmian klimatycznych spowodowanych działalnością człowieka.

Zaniechanie działań na rzecz włączenia śródlądowych dróg wodnych w Polsce do sieci TEN-T przyczyni się do zaniechania podejmowania działań dla rozwoju infrastruktury portów śródlądowych opartych na wytycznych wg AFIR⁴, które to wskazują na potrzebę transformacji energetycznej w żegludze śródlądowej jako czynnika mającego znaczenie dla osiągnięcia celów neutralności klimatycznej do 2050 roku. Postanowienia te poprzez wskazanie na wykorzystanie paliw alternatywnych wpływają na obniżenie emisyjności sektora żeglugi śródlądowej.⁵ Wytyczne sformułowane dla transeuropejskiej sieci transportowej (TEN-T) uznają, że nowe technologie i innowacje, w tym alternatywne systemy napędu wraz z odpowiednią infrastrukturą mają przyczynić się do dekarbonizacji transportu i poprawić ekologiczność tego sektora. Do końca roku 2030 w portach śródlądowych mają zostać utworzone odpowiednie ilości punktów tankowania LNG w sieci bazowej TEN-T. Priorytetowy dostęp do dodatkowych odnawialnych i niskoemisyjnych paliw – płynnych i gazowych jest zatem niezbędny wobec braku możliwości wytworzenia w krótkiej perspektywie czasowej odpowiednich alternatywnych mechanizmów napędowych – co jest wysoce istotne dla tzw. ekologizacji żeglugi śródlądowej.

³ Prognoza oddziaływania na środowisko koncepcji modernizacji Kanału Gliwickiego., Katowice listopad 2015, s. 158.

⁴ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/94/UE z dnia 22 października 2014 r. w sprawie rozwoju infrastruktury paliw alternatywnych (Dz. Urz. UE L 307/1).

⁵ Zob. Krajowy Program Żeglugowy do roku 2030, rozdział 4.2.2.1. Kształtowanie warunków na rzecz rozwoju terminali (portów, punktów przeładunkowych) śródlądowych i włączenia transportu wodnego śródlądowego w system transportu intermodalnego, s. 42-44.

Krajobraz jest jednym z elementów środowiska, który postrzegany jest przez określone walory krajobrazowe, czyli szeroko rozumiane wartości przyrodnicze, kulturowe, historyczne i cywilizacyjne, rzeźbę terenu oraz walory estetyczno-widokowe. W przypadku braku realizacji Programu wieloletniego zaniechanie realizacji działań inwestycyjnych może przyczynić się do zachowania obecnie istniejących walorów krajobrazowych przyrodniczych, co wpłynie pozytywnie na krajobraz.

Planowane inwestycje związane z realizacją stopni wodnych należy rozpatrywać dwójako. Z jednej strony brak realizacji inwestycji nie spowoduje zmian i wystąpienia negatywnych oddziaływań na formy ochrony przyrody występujące na tym obszarze. Z drugiej strony w obszarze inwestycji występuje erozja, która powoduje degradację siedlisk a brak realizacji inwestycji może nasilić te procesy i pogłębiać degradację siedlisk.

Brak realizacji działań przewidzianych w projekcie Programu wieloletniego wiązać się będzie z utratą szeregu korzyści dla ludności, które są bezpośrednio związane z realizacją inwestycji. Korzyści te związane są między innymi z poprawą stanu ochrony przeciwpowodziowej, ochroną przed suszą przyległych terenów, poprawą powietrza atmosferycznego, poprawą bezpieczeństwa na drogach czy też z rozwojem terenów funkcjonalnie związanych z rzekami.

Z drugiej strony brak realizacji działań inwestycyjnych pozwoliłby na uniknięcie szeregu uciążliwości związanych z procesem budowlanym, takich jak hałas, pylenie czy też wzmożony ruch samochodów ciężarowych i sprzętu budowlanego w rejonie inwestycji.

Zabytki podlegają ustawowej ochronie prawnej. Zapewnienie właściwego stanu technicznego wymaga działań w zależności od uwarunkowań lokalnych jak i wynikającego z upływu lat oraz postępu wiedzy związanych z ich odtwarzaniem. Z jednej strony cały czas następuje rozwój technologii i trwają poszukiwania nowoczesnych metod konserwacji zabytków, które wpłyną pozytywnie na stan zabytków. Natomiast z drugiej strony następuje ich niszczenie w wyniku czynników zewnętrznych, w tym działalności człowieka. Czynnikiem wpływającymi negatywnie na stan zabytków są między innymi zanieczyszczenia i drgania generowane przez ruch samochodowy. Brak realizacji Programu wieloletniego, a tym samym zahamowanie rozwoju dróg wodnych, oznaczać będzie rezygnację z wkładu w ograniczenie negatywnych oddziaływań transportu kołowego na zabytki. Brak realizacji tych inwestycji jest również związany z tym, że możliwość odwiedzenia miejsc atrakcyjnych turystycznie, z wykorzystaniem dróg wodnych, będzie ograniczona.

4. Podsumowanie oddziaływań na poszczególne komponenty

Z uwagi na fakt, iż planowane przedsięwzięcia stanowić będą nowe zmiany w środowisku, będą one potencjalnie negatywnie oddziaływać na faunę i florę omawianego obszaru oraz mogą stanowić potencjalną przyczynę nieosiągnięcia celów środowiskowych w jednolitych

częściach wód powierzchniowych (głównie z uwagi wytworzenia bariery migracyjnej dla organizmów wodnych).

Dlatego w przypadku tych dwóch komponentów należy rozważyć zastosowanie odstępstw zgodnie z odpowiednim zapisem prawnym. Należy również podkreślić, że realizacja inwestycji planowanych w Programie wieloletnim będzie wiązała się również z pozytywnym wpływem na powyższe komponenty jak przeciwdziałanie erozji, utrzymanie odpowiedniego poziomu płytkich wód podziemnych, stanowić to będzie pozytywny aspekt inwestycji i może wpłynąć na poprawę stanu siedlisk a co za tym idzie może korzystnie wpłynąć na możliwość ich zachowania w sąsiedztwie planowanych stopni wodnych.

Istotnym aspektem w zakresie oceny oddziaływania planowanych przedsięwzięć jest również możliwość transportu rumowiska rzeczno. Terenowe badania rumowiska wleczonego są niezbędne m.in. do ustalenia przemiałów na rzekach żeglownych i obszarów degradacji. Przemiały będące płytkimi miejscami są obecnie dużym utrudnieniem dla żeglugi na Odrze. Dotyczy to przede wszystkim odcinka rzeki swobodnie płynącej poniżej stopnia wodnego Malczyce.

Należy podkreślić, iż inwestycje nie posiadają decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach i każdorazowo na etapie poprzedzającym wydawanie pozwolenia na budowę czy pozwolenia wodnoprawnego zostanie zweryfikowana i określona konieczność ich uzyskania oraz przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko.

Podsumowując, celem analiz dokonywanych na etapie prac związanych ze sporządzeniem Prognozy OOŚ było udzielenie odpowiedzi na pytania, czy realizacja założeń zawartych w projekcie Programu wieloletniego sprzyjać będzie racjonalnemu wykorzystaniu zasobów środowiska, minimalizacji powstawania oddziaływań i emisji zanieczyszczeń do środowiska oraz sposobu w jaki wpłynie ona na warunki życia mieszkańców i czy może stać się źródłem innych zagrożeń.

Realizacja postanowień Programu wieloletniego, w tym realizacja inwestycji nie będzie wiązała się z emisją zanieczyszczeń oraz głównych gazów cieplarnianych do powietrza, a standardy jakości środowiska zostaną zachowane na obszarze realizacji działań. W zakresie oddziaływania na bioróżnorodność oraz formy ochrony - na etapie indywidualnych ocen oddziaływania na środowisko należy szczegółowo przeanalizować wpływ zaplanowanych w Programie wieloletnim działań inwestycyjnych. Część z omawianych oddziaływań będzie miało negatywny wpływ na florę i faunę analizowanego obszaru, z drugiej jednak strony należy pamiętać o pozytywnych aspektach realizacji przedsięwzięć.

W przypadku wód powierzchniowych i możliwości osiągnięcia celów środowiskowych należy kierować się zasadą przezorności, iż realizacja założeń inwestycyjnych może przyczynić się do braku wypełnienia założeń Ramowej Dyrektywy Wodnej, a co za tym idzie konieczności zastosowania odstępstw z art.4.7 ww. dyrektywy.

W wyniku realizacji postanowień Programu wieloletniego ulegnie poprawie przede wszystkim bezpieczeństwo jak również warunki życia mieszkańców poprzez wzrost potencjału rozwojowego regionu.

5. Propozycja rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczenie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko mogących być rezultatem realizacji Programu wieloletniego, w szczególności na cele i przedmioty ochrony obszarów Natura 2000 oraz integralności tych obszarów

Zgodnie z prawodawstwem polskim i unijnym konieczne jest, by podczas realizacji przedsięwzięć wpływ na środowisko był ograniczony do minimum. Działania tego typu muszą być zaplanowane już na etapie projektowania. Należy pamiętać, że w działaniach należy uwzględnić ochronę gleby, roślinności, naturalnego ukształtowania terenu, wód powierzchniowych i podziemnych a także uwzględnić problematykę zmian klimatu i różnorodności biologicznej. Dokonuje się tego poprzez eliminowanie ryzyka wystąpienia negatywnego oddziaływania na środowisko lub przez ich minimalizowanie. Przed realizacją przedsięwzięć należy wziąć pod uwagę zakres, lokalizację, zastosowane materiały, termin wykonywania robót oraz zastosować najlepsze możliwe techniki.

Zakres kompensacji przyrodniczej określa decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach oraz inne decyzje, przed wydaniem których została przeprowadzona ocena oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko. Poniżej przedstawiono proponowane działania umożliwiające minimalizację możliwych negatywnych oddziaływań koncepcji na poszczególne elementy środowiska. Należy zwrócić uwagę na fakt, iż część zaleceń odnosi się do ogółu przedsięwzięć, a część może dotyczyć konkretnych miejsc. Proponowane działania zostały przygotowane na podstawie norm prawnych, najlepszych praktyk branżowych oraz fachowej wiedzy specjalistów. W odniesieniu do kompensacji przyrodniczej, w decyzjach o środowiskowych uwarunkowaniach, nie wskazano przedmiotowych działań a są one nakładane jedynie w konkretnych przypadkach oddziaływania na obszary Natura 2000.

Przedsięwzięcia techniczne, wynikające z ocenianego dokumentu, mają status „przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko”, co oznacza, że przed ich realizacją niezbędne jest uzyskanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach (lub oceny środowiskowej). Ponadto, każda z inwestycji wymaga uzyskania zgody wodnoprawnej. W poszczególnych przypadkach niezbędne może być także uzyskanie zezwolenia na usunięcie drzew i krzewów lub/i zezwoleń na odstępstwo od zakazów dotyczących ochrony gatunkowej.

Powyższe oznacza, że istniejące przepisy o ochronie środowiska ustanawiają system, w ramach którego indywidualnie rozpatruje się wpływ poszczególnych zamierzeń na środowisko i ocenia się jego akceptowalność, a także ustanawia się indywidualne warunki

z zakresu zapobiegania, minimalizowania i kompensowania oddziaływań środowiskowych i ich skutków.

Rekomenduje się przyjęcie systemowych rozwiązań gwarantujących wysoki poziom ochrony środowiska przy realizacji działań z zakresu gospodarki wodnej poprzez:

1. Wymaganie od autorów odpowiedzialnych za przygotowanie dokumentacji środowiskowej odpowiedniego doświadczenia w uzyskiwaniu decyzji środowiskowych dla inwestycji o podobnym stopniu skomplikowania i nakładów, zwłaszcza jeśli chodzi o wymagania dotyczące inwentaryzacji, analizy oddziaływania na cele i przedmioty ochrony oraz propozycje kompensacji;
2. Dla największych inwestycji można rozważyć opracowanie planu zarządzania środowiskiem (na wzór dokumentów o tej samej nazwie, opracowywanych dla projektów finansowanych ze środków Banku Światowego), czyli dokumentu zestawiającego między innymi wymagania ochrony środowiska wynikające z wielu decyzji administracyjnych oraz przepisów;
3. Wykorzystanie badań Państwowego Monitoringu Środowiska obszarów chronionych i JCWP, w obrębie których mają być realizowane działania techniczne wynikające z Programu wieloletniego, PPNW, PW GZWP, PZRP i PPSS (zarówno przed ich realizacją, jak i po realizacji);
4. Wykonanie oceny stanu przedmiotów ochrony w obszarach Natura 2000, w obrębie których mają być realizowane działania wynikające z ww. dokumentów strategicznych w ramach inwentaryzacji przyrodniczej oraz inwentaryzacji porealizacyjnej, mającej na celu określenie faktycznego stopnia oddziaływania oraz skuteczności zastosowanych środków kompensacyjnych;
5. Uwzględnienie w każdym kolejnym cyklu aktualizacji planów gospodarowania wodami na obszarze dorzecza (w ramach identyfikacji znaczących oddziaływań antropogenicznych oraz oceny ich wpływu na stan wód powierzchniowych i wód podziemnych⁶, a także w ramach określania celów środowiskowych i oceny stopnia zagrożenia ich nieosiągnięcia⁷) presji wynikających z działań inwestycyjnych wskazanych w Programie wieloletnim, PW GZWP, PZRP, PPSS, PPNW i innych dokumentów kształtujących gospodarkę wodną. W ślad za powyższym, w zestawie działań służących osiągnięciu celów środowiskowych (w przyszłej aktualizacji planów gospodarowania wodami)⁸ powinno być wskazane, jakie środki powinny być podjęte

⁶ zob. art. 317 ust. 1 pkt 3 ustawy Prawo wodne (oraz załącznik nr 3 do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 4 października 2019 r. w sprawie szczegółowego zakresu opracowywania planów gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy) w związku z art. 317 ust. 8 ww. ustawy

⁷ zob. art. 317 ust. 1 pkt 2 w związku z art. 318 ust. 1 pkt 3 i 4 ustawy Prawo wodne

⁸ zob. art. 318 ust. 1 pkt 7 ustawy Prawo wodne

w celu minimalizacji niekorzystnych presji w odniesieniu do JCWP, JCWPd i obszarów chronionych⁹.

Warto zasignalizować, że w ostatnich latach opublikowano prace wskazujące możliwy katalog działań prośrodowiskowych związanych z minimalizowaniem oddziaływania na środowisko infrastruktury żeglugi śródlądowej, m.in.:

- Dredging management practices for the environment – a structured selection approach (PIAnC 2009),
- Manual on Good Practices in Sustainable Waterway Planning (PLATINA, 2010),
- Climate change adaptation planning for ports and inland waterways (PIAnC 2020),
- Integrated sediment management Guidelines and good practices in the context of the Water Framework Directive (Common Implementation Strategy for the Water Framework Directive, 2023).

Rekomendacje wynikające z ww. prac powinny być uwzględnione na etapie szczegółowych analiz związanych z projektowaniem stopni wodnych oraz oceną ich wpływu na środowisko.

Poniżej zaprezentowano syntetyczny katalog działań mających na celu unikanie i minimalizowanie negatywnych oddziaływań na środowisko w odniesieniu do jego poszczególnych komponentów.

Dobre praktyki i działania minimalizujące podczas budowy stopni wodnych:

- przestrzeganie zasady ograniczania powierzchni cennych siedlisk przyrodniczych zniszczonych lub uszkodzonych w wyniku prac budowlanych. Chodzi tu w szczególności o siedliska przyrodnicze wymienione w załączniku I Dyrektywy Siedliskowej,
- przestrzeganie zasady ochrony (nienaruszania) elementów środowiska ważnych dla zachowania właściwego stanu korytarza ekologicznego wzdłuż danego odcinka doliny cieku wodnego (zadrzewienia i zakrzaczenia, zbiorniki wodne, płaty roślinności szuwarowej, mokradła itp.),
- wprowadzenie ograniczeń czasowych wykonywania robót związane z potrzebami ochrony cennych gatunków flory i fauny na terenach zalewowych,
- zapewnienie możliwości przeniesienia rzadszych gatunków roślin i zwierząt (m.in. kijanki płazów) ze stanowisk które ulegną zniszczeniu podczas budowy na inne stanowiska w pobliżu. Przy czym przeniesienie gatunków chronionych może odbywać się jedynie po uzyskaniu odrębnego zezwolenia.

⁹ w rozumieniu art. 16 pkt 32 ustawy Prawo wodne

Działania z zakresu ochrony środowiska gruntowo - wodnego (gleb, ziemi i wód podziemnych):

- należy zapewnić wysoki poziom dbałości o zapobieganie (na etapie prac koncepcyjnych i projektowych) oraz ograniczanie i kompensowanie erozji dennej i brzegowej, do której może dojść w przypadku wywołania (potencjalnych lub rzeczywistych) zaburzeń hydromorfologii w wodach powierzchniowych, która może stanowić zagrożenie dla obiektów budowlanych i uwarunkowań przyrodniczych (np. poprzez obniżenie poziomu wód podziemnych na terenach przyległych do rzeki z dynamicznie erodującym dnem, które nie jest zasilane w dopływ materii mineralnej z wyżej położonej części zlewni). Analizy w tym zakresie powinny uwzględniać inwestycje hydrotechniczne w obrębie Odry kształtujące transport sedymentów (rumowiska) oraz wymagania siedliskowe ekosystemów zależnych od wód,
- rozwiązania projektowe powinny uwzględnić zachowanie lub/i przywrócenie równowagi bilansu rumowiska. Dostawa rumowiska, nawet odcinkowa, ograniczy wcinanie koryta i pozwoli na odtwarzanie się form korytowych. Należy rozważyć możliwość promowania rozwiązań konstrukcyjnych stopni wodnych z niskim progiem które sprzyjają zachowaniu ciągłości transportu rumowiska wlezonego i umożliwiają ograniczenie zjawiska erozji dna rzeki na odcinku poniżej piętrzenia. Stopień o niskim spadzie zapewnia lepsze warunki transportu rumowiska wlezonego w dół rzeki, co wynika z większych prędkości przepływu w stanowisku górnym. Jednocześnie wysokość spadu wpływa na wielkość lokalnych rozmyć dna w stanowisku dolnym – niski spadek powoduje mniejsze rozmycia dna,
- na etapie przygotowania do realizacji przedsięwzięć należy rozpoznać (w oparciu o dane hydrogeologiczne i sozologiczne) miejsca najbardziej podatne na negatywne skutki niepożądanego przekształcenia i zanieczyszczenia; w miejscach tych należy wykluczyć lokalizację zaplecza budowy i miejsc magazynowania paliw (oraz innych płynów eksploatacyjnych dla pojazdów i urządzeń technicznych),
- w miejscach przewidywanych robót ziemnych należy ze starannością zagospodarować (zdjąć, zdeponować, zabezpieczyć) warstwę próchniczną gleby, a po zakończeniu prac wykorzystać ją do humusowania skarp i rekultywacji terenu,
- przed przystąpieniem do zasadniczych prac niwelacyjnych i ziemnych z miejsc, w obrębie, których mogłoby dojść do degradacji istniejącej warstwy humusu (gleby urodzajnej), należy zebrać humus, a następnie składować go w przyzmach uformowanych z zachowaniem zasad bezpieczeństwa (nachylenie skarp przyzma powinno zapewniać stabilność przyzma i bezpieczne warunki prowadzenia robót).

Pryzmy humusu należy składować w przyzmach zabezpieczonych przed zniszczeniem, rozjeżdżaniem, zanieczyszczeniem oraz możliwością sptywu do rzek i potoków. Po zakończeniu prac budowlanych należy wykorzystać humus do odtworzenia warstwy urodzajnej gleby w miejscach określonych w dokumentacji projektowej oraz w miejscach zajęć czasowych. Należy również wykonać zabiegi wspomagające odtworzenie terenów zieleni (w tym obsiew rodzimymi mieszkankami traw oraz nasadzenia rodzimych gatunków drzew i krzewów),

- materiały budowlane, sprzęt budowlany i płyny eksploatacyjne (w tym: paliwa) na placu budowy należy gromadzić w miejscach odpowiednio zabezpieczonych przed zanieczyszczeniem środowiska gruntowo-wodnego i wód powierzchniowych. W przypadku przechowywania substancji i materiałów niebezpiecznych należy je zabezpieczyć przed wpływem czynników atmosferycznych i przed dostępem osób postronnych,
- zaplecze budowy, place technologiczne i drogi technologiczne należy wyłożyć płytami betonowymi na podsypce,
- dojazd do placu budowy powinien być poprowadzony z wykorzystaniem istniejących dróg i terenów utwardzonych. Po zakończeniu prac budowlanych tereny zajęte pod drogi i place budowy powinny zostać zrehabilitowane),
- wykorzystywane grunty (w tym masy ziemne) i kruszywa wykorzystywane do robót budowlanych powinny spełniać wymogi w zakresie standardów jakości gleby oraz standardów jakości ziemi (zgodne z Prawem ochrony środowiska i jego aktami wykonawczymi), a także w zakresie wszelkich innych obowiązujących przepisów i norm,
- miejsca parkowania maszyn i pojazdów należy zabezpieczyć przed przedostawaniem się zanieczyszczeń do gleb i wód (na wypadek ewentualnego wycieku lub awarii pojazdów i maszyn); miejsca te należy wyposażyć w odpowiednie stanowiska z sorbentem,
- na terenie budowy (szczególnie w miejscach obsługi pojazdów, maszyn, miejscach do tankowania, obsługi technicznej itp.) powinny być zapewnione środki do neutralizacji ewentualnych wycieków i odpadów (np. sorbenty hydrofobowe, biopreparaty, hydrofobowe, maty sorpcyjne w arkuszach lub rolkach, poduszki i rękawy sorpcyjne). W przypadku prowadzenia prac w wodzie, należy zapewnić dostępność zapór przeciwozlewowanych na wodzie, niezbędnych do wykorzystania w przypadku niekontrolowanych wycieków substancji ropopochodnych,

- należy unikać skokowych zmian położenia stanów wód powierzchniowych oraz projektować i prowadzić prace w sposób zapewniający uniknięcie zmiany charakteru cieków z drenującego na infiltracyjny,
- wysoce zasadne jest wykonanie rozpoznania hydrogeologicznego (z wykorzystaniem technik modelowania) w zakresie skutków realizacji planowanych inwestycji. Prace w tym zakresie powinny pozwolić na zidentyfikowanie przypadków, w których zmiana warunków hydrodynamicznych (i ew. geochemicznych) mogłaby doprowadzić do zmiany warunków hydrodynamicznych i geoinżynierskich.

Klimat i powietrze atmosferyczne:

- dążenie do spełnienia wymagań wynikających z rozporządzenia 2021/2139 oraz innych przepisów związanych z technicznymi kryteriami kwalifikacji mającymi znaczenie dla oceny zgodności z zasadami Europejskiego Zielonego Ładu,
- stosowanie maszyn w dobrym stanie technicznym o niskim poziomie emisji hałasu,
- ograniczenie możliwości rozwiewania materiałów sypkich podczas ich transportu np. przez stosowanie plandek,
- prowadzenie prac powodujących wysoki poziom hałasu tylko w porze dziennej,
- w miarę możliwości organizacja pracy w taki sposób by urządzenia emitujące hałas o dużym natężeniu nie pracowały równocześnie,
- wyłączanie silników urządzeń technicznych i pojazdów w czasie przestojów w pracy,
- zraszanie terenu, na którym prowadzone są prace ziemne w czasie warunków meteorologicznych sprzyjających pyleniu.

Krajobraz:

- wykonanie analiz krajobrazowych na etapie planowania przedsięwzięć, gwarantujących ich wkomponowanie w lokalny krajobraz w sposób minimalizujących zaburzenie jego walorów wizualnych,
- minimalizacja zajętości i przekształcenia terenu podczas prowadzenia prac budowlanych i przebudowy oraz jego rekultywacja po ich zakończeniu,
- masy ziemne pozyskane w czasie realizacji prac należy wykorzystać do uporządkowania krajobrazu po zakończeniu prac,

- nasadzenia niewielkich fragmentów roślinności wodnej i brzegowej, składających się z właściwych dla tego miejsca gatunków, co wpłynie na bardziej harmonijne wpasowanie się zbiornika w krajobraz.

Działania z zakresu ochrony wód powierzchniowych:

- na etapie realizacji przedsięwzięcia należy stosować maszyny, w dobrym stanie technicznym, zapobiegając wyciekom zanieczyszczeń do wód powierzchniowych,
- należy zapewnić zachowanie ciągłości morfologicznej cieków (umożliwić migrację poszczególnych gatunków). Powinno się uwzględniać rozwiązania pozwalające na sterowanie transportem rumowiska rzeczno-jeziornego,
- prace, które będą prowadzone w korycie, należy realizować przy niskim przepływie wód,
- zagospodarowanie odpadów z terenu budowy musi uniemożliwiać odciek zanieczyszczeń do wód powierzchniowych,
- należy prowadzić regularne prace utrzymaniowe, w celu wyeliminowania możliwości nieprawidłowej pracy obiektu hydrotechnicznego.

Działania z zakresu ochrony środowiska – w zakresie różnorodności biologicznej:

- przy projektowaniu obiektów należy uwzględniać występujące w obszarze inwestycji walory środowiska przyrodniczego. Przed realizacją obiektu zaleca się wykonanie inwentaryzacji przyrodniczej obejmującej m.in.:
 - roślinność występującą w obrębie planowanej inwestycji,
 - gatunki chronione występującą w obrębie planowanej inwestycji,
 - stratyografię gleb i torfu oraz zasięg torfów, w przypadku realizacji inwestycji na utworach organicznych,
- w trakcie prowadzenia prac wymagany jest nadzór przyrodniczy,
- w przypadku wystąpienia kolizji z występującymi na obszarze inwestycji drzewami/krzewami – należy uzyskać pozwolenie na wycinkę, powinno to jednak zostać ograniczone do niezbędnego minimum,
- należy zabezpieczyć drzewa/krzewy występujące w bezpośrednim sąsiedztwie planowanych prac,
- lokalizacja placu budowy nie powinna obejmować obszarów cennych przyrodniczo, obszarów zalewowych oraz sąsiedztwa cieków,

- organizowanie zaplecza budowy powinno odbywać się w obrębie obszarów przekształconych antropogenicznie, niezbędne jest minimalizowanie powierzchni zaplecza,
- prace w korycie należy wykonywać poza okresem tarła cennych gatunków ryb z uwzględnieniem ochrony siedlisk ryb reofilnych,
- prace budowlane należy wykonywać poza okresem lęgowym ptaków, poza okresem rozrodu kręgowców, bezkręgowców oraz z uwzględnieniem zasad ochrony gatunków chronionych,
- w sytuacji zaistnienia konieczności przenoszenia gatunków chronionych na inny obszar, należy je transportować na tereny o zbliżonych warunkach siedliskowych,
- stopień powinien być wyposażony we właściwie zaprojektowane urządzenia umożliwiające wędrówkę ryb (m.in. przepławki) i pozwalające zachować drożność biologiczną cieku,
- konstrukcja stopnia powinna zapewnić ciągłość ekologiczną cieku dla organizmów wodnych także przy niskich stanach wody (przelew na niską wodę),
- po zakończeniu prac budowlanych miejsca prowadzenia robót ziemnych oraz miejsca lokalizacji elementów placu budowy powinny zostać obsiane trawą,
- należy odpowiednio zabezpieczyć wszelkie wykopy mogące stanowić potencjalne pułapki dla płazów, gadów czy drobnych ssaków,
- należy zabezpieczyć istniejące pomniki przyrody przed przypadkowym zniszczeniem lub obniżeniem ich kondycji w rezultacie prac budowlanych,
- w obrębie przebudowywanego stopnia należy zastosować ubezpieczenia brzegów w formie przyjaznej środowisku umożliwiającej powstawanie nowych siedlisk z licznymi schronami, zagłębieniami umożliwiającymi samoczynne unaturalnienie,
- rozwiązania techniczne planowanej do wykonania przepławki należy skonsultować z ichtiologiem,
- liczebność, skład gatunkowy oraz lokalizacja nasadzenia zastępczego powinna zapewnić odtworzenie siedlisk lęgowych gatunków, które gnieźdzą się w zadrzewieniach przewidzianych do usunięcia.

6. Propozycja rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru

Zgodnie z artykułem 51 ust. 2 pkt 3 lit. b) UOOŚ opracowywany dokument powinien przedstawiać rozwiązania alternatywne do rozwiązań zaproponowanych w projekcie Programu wieloletniego wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru. W przypadku braku rozwiązań alternatywnych należy odpowiednio uzasadnić przedstawione stanowisk, w tym wskazać napotkane trudności, które wynikają z niedostatków techniki lub braków we współczesnej wiedzy.

Zagadnienia związane z analizą rozwiązań alternatywnych w zakresie polityki transportowej analizowane były już w innych dokumentach o charakterze strategicznym i planistycznym.

Hierarchia działań mających na celu ochronę środowiska zakłada, że w pierwszej kolejności powinny być zastosowane rozwiązania ukierunkowane na unikanie negatywnych oddziaływań i zapobieganie ich wystąpieniu. Jeżeli to jest niemożliwe, to należy minimalizować skalę i skutki oddziaływań. Po wyczerpaniu możliwości ograniczenia oddziaływania do akceptowalnego poziomu, należy zastosować działania kompensacyjne.

Każdy z powyższych kroków powinien być ukierunkowany na konkretne ryzyko oddziaływań środowiskowych oraz poddany ocenie pod kątem adekwatności, skuteczności, wykonalności (prawnej, technicznej, środowiskowej) i trwałości w dłuższym horyzoncie czasowym a także analizie pod względem oddziaływania na środowisko (tak, by działanie minimalizujące wpływ na jeden komponent środowiska nie powodowało negatywnego oddziaływania na pozostałe komponenty). Zastosowana musi być przy tym zasada przezorności, zasada prewencji i zasada „zanieczyszczający płaci”.

Zaprezentowane powyżej podejście znajduje umocowanie w art. 5-7 i 74-75 *Prawa ochrony środowiska*. W sposób szczególny należy podkreślić treść art. 75 ust. 3 ww. ustawy, wedle którego jeżeli ochrona elementów przyrodniczych nie jest możliwa, należy podejmować działania mające na celu naprawienie wyrządzonych szkód a w szczególności przez kompensację przyrodniczą (którą ustawa definiuje jako zespół działań obejmujących w szczególności roboty budowlane, roboty ziemne, rekultywację gleby, zalesianie, zadrzewianie lub tworzenie skupień roślinności, prowadzących do przywrócenia równowagi przyrodniczej lub tworzenie skupień roślinności, prowadzących do przywrócenia równowagi przyrodniczej na danym terenie, wyrównania szkód dokonanych w środowisku przez realizację przedsięwzięcia i zachowanie walorów krajobrazowych). Powyższe ustalenie mocno wpisuje się w Europejską Strategię Bioróżnorodności do 2030 r. pod nazwą „Przywracanie przyrody do naszego życia”, która bardzo dużą wagę nadaje odtworzeniu zdegradowanych ekosystemów. Powyższe oznacza między innymi konieczność nadania priorytetowej rangi zagadnieniom związanym z identyfikacją oddziaływań środowiskowych

i ich skutków oraz zapewnieniu rzetelnego i adekwatnego podejścia do działań mających na celu unikanie, minimalizowanie i kompensowanie negatywnych oddziaływań inwestycji będących wyrazem realizacji ocenianego dokumentu.

7. Podsumowanie

Głównym celem realizacji Programu wieloletniego jest zagospodarowanie Odry środkowej uwzględniający cele polityki transportowej i wodnej. Realizacja celu głównego umożliwi utrzymanie możliwości prowadzenia transportu wodnego śródlądowego na całej długości Odry poprzez eliminację istotnego wąskiego gardła na odcinku środkowej Odry.

Ponadto, przyczyni się do zapewnienia bezpieczeństwa przeciwpowodziowego oraz wpłynie na poprawę bezpieczeństwa energetycznego. Analizy wariantów alternatywnych, powinna być więc wykonana dla samych inwestycji na etapie indywidualnej oceny oddziaływania na środowisko i skupić powinny się na samych analizach dotyczących optymalnej lokalizacji stopni wodnych oraz wybraniu odpowiedniego wariantu projektowego.

Należy nadmienić, iż obecnie projektowane stopnie wodne, uwzględniają wymagania przyrodnicze obszarów, w których są lokalizowane i stoją coraz częściej w zgodzie z celami zrównoważonego rozwoju.